

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет іноземної філології
Кафедра англійської мови

Дипломна робота
магістра

з теми: **«ЗАСОБИ АКТУАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПТУ EDUCATION В
НАЦІОНАЛЬНО-МОВНІЙ КАРТИНІ СВІТУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ»**

Виконала: здобувач другого
(магістерського) рівня вищої освіти
групи Ang1-M22z
спеціальності 014 Середня освіта
(Мова і література (англійська))
Грушецька Марина Володимирівна

Керівник: **Фрасинюк Н.І.**,
кандидат філологічних наук, старший
викладач кафедри англійської мови

Рецензент: **Кришталюк Г.А.**,
кандидат філологічних наук, доцент
кафедри германських мов та
зарубіжної літератури

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ «КОНЦЕПТУ» У СУЧАСНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ.....	8
1.1. Поняття концепту в сучасній лінгвістиці.....	8
1.2. Співвідношення концепту із суміжними термінами.....	17
1.3. Концептуальна природа мовної одиниці.....	23
1.4. Концептуальний і семантичний аспекти лінгвокогнітивних досліджень.....	27
1.5. Поняття «мовна картина світу» в лінгвістиці.....	31
1.6. Соціокультурний феномен ОСВІТА в англomовному середовищі.....	34
Висновки до першого розділу.....	36
РОЗДІЛ 2. МЕТОДОЛОГІЯ МОДЕЛЮВАННЯ КОНЦЕПТУ EDUCATION.....	38
2.1. Концептуальний аналіз як основа проведення дослідження.....	38
2.2. Польове моделювання концепту EDUCATION в національно-мовній картині світу носіїв англійської мови.....	42
Висновки до другого розділу.....	44
РОЗДІЛ 3. ЗАСОБИ АКТУАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПТУ EDUCATION В НАЦІОНАЛЬНО-МОВНІЙ КАРТИНІ СВІТУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	46
3.1. Макроконцептуальне поле «Людина в сфері освіти» в національно-мовній картині світу носіїв англійської мови.....	46
3.1.1. Мікроконцептуальне поле «Людина, яка навчає» в національно-мовній картині світу носіїв англійської мови.....	47
3.1.2. Мікроконцептуальне поле «Людина, яка навчається» в національно-мовній картині світу носіїв англійської мови.....	54
3.1.3. Мікроконцептуальне поле «Людина з певним соціальним статусом» у національно-мовній картині світу носіїв англійської мови.....	57
3.2. Концептуальне поле «Освіта як процес» у національно-мовній картині	

світу носіїв англійської мови.....	63
3.3. Концептуальне поле «Освіта як результат» у національно-мовній картині світу носіїв англійської мови.....	69
3.4. Концептуальне поле «Освіта як фізичний об'єкт» у національно-мовній картині світу носіїв англійської мови.....	74
3.5. Концептуальне поле «Освіта як абстрактне поняття» в національно-мовній картині світу носіїв англійської мови.....	77
Висновки до третього розділу.....	81
ВИСНОВКИ.....	83
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	86
СПИСОК ЛЕКСИКОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛ.....	96

ВСТУП

Характерною особливістю сучасної лінгвістики є дослідження мови в тісному зв'язку з людиною, її свідомістю, пізнанням навколишньої дійсності і практичною діяльністю. Тому на перший план висувається вивчення мови з урахуванням мовної особистості. У зв'язку з цим виявляється особлива значущість проблеми співвідношення мови і мислення, яка вирішується у сучасній лінгвістиці в статусі когнітивного концептологічного напрямку, який передбачає виявлення основних закономірностей утворення абстрактних концептів, що мають репрезентацію у семантичних просторах різних мов. Відомо, що знання людей про об'єктивну дійсність організовані у вигляді концептів, абстрактних ментальних структур, що відображають різні сфери діяльності людини.

Людина мислить концептами, комбінуючи їх, формуючи нові концепти в ході мислення. Тому концепт розуміється як глобальна розумова одиниця, що представляє собою квант структурованого знання. Введення терміну «концепт» в категоріальний апарат лінгвістичної науки було зумовлено зміною наукової парадигми гуманітарного знання на антропоцентричну.

Народ як носій мови, культури, звичаїв, традицій творить свою специфічну національну мовну картину світу. Вивчення природи значення слів, взаємовідносин між мовою і мисленням, тобто між концептами та їхніми матеріалізованими у слові дефініціями, завжди цікавили лінгвістів. Мовна картина світу кожного етносу є унікальна, відрізняється від інших і концептуальними зонами, і їхнім лексико-семантичним наповненням.

У мовно-когнітивній картині різних народів поняття ОСВІТА розуміється по-різному, має різні пріоритети та сфери функціонування. Проблематика досліджень сфери ОСВІТА цікавить мовознавців, педагогів, культурологів, про що свідчать чисельні роботи науковців багатовекторного спрямування (С. Ганаби, О. Дзюбенко, Н. Костенко та ін.).

Таким чином, **актуальність роботи** зумовлена спрямованістю сучасного мовознавства на вивчення лінгвокультурних феноменів, потребою осмислення різних аспектів мовних процесів через концептуальне світобачення носіїв мови, а також важливістю концепту EDUCATION, яка відіграє значну роль у репрезентації та осмисленні реалій сучасного суспільства, британського зокрема.

Мета роботи – проаналізувати номінативну складову концепту EDUCATION в мовній картині світу носіїв англійської мови.

Поставлена мета передбачає вирішення таких **завдань**:

- здійснити аналітичний огляд основних напрямів лінгвокогнітивного осмислення поняття «концепт» в сучасній лінгвістиці та його співвідношення із суміжними термінами;
- висвітлити теоретико-методологічні засади дослідження концептуальної природи мовної одиниці;
- окреслити параметри розрізнення понять «мовна картина світу» і «концептуальна картина світу» ;
- сформулювати методологічні засади аналізу концепту EDUCATION з позицій національно-маркованого аспекту;
- визначити компонентний склад концепту EDUCATION в національно-мовній картині світу;
- змодельовати концепту EDUCATION в НМКС носіїв англійської на основі корпусної вибірки;
- виявити національно-марковані концептуальні ознаки лінгвальних актуалізаторів концепту EDUCATION;

Об'єктом дослідження є концепт EDUCATION в англійській мові в національно-мовній картині світу.

Предмет дослідження – структура концепту EDUCATION в англійській мові, реалізація його лінгвокогнітивних параметрів у національно-мовній картині світу носіїв англійської мовної картини світу

Джерельною базою дослідження стали словники англійської мови, корпус англійської мови – The British National Corpus, довідники та енциклопедії для виявлення та верифікації мовних одиниць-актуалізаторів концептосфери ОСВІТА в НМКС носіїв англійської.

Матеріал дослідження. Для моделювання концепту EDUCATION в НМКС носіїв англійської шляхом суцільної вибірки була відібрана 471-на номінативна одиниця.

Методи дослідження. Для виконання цих завдань на різних етапах дослідження використовувались такі **методи та прийоми** лінгвістичного аналізу: *гіпотезо-дедуктивний метод* для встановлення критеріїв об'єкта та визначення завдань дослідження; *описовий метод* для аналізу, синтезу та узагальнення наукових теорій; *концептуальний аналіз* для опису концепту EDUCATION в англійській мові; *метод класифікації та систематизації* для відбору та інтерпретації фактичного матеріалу на позначення освіта, *лексикографічний, етимологічний та фразеологічний аналізи* для характеристики лексико-семантичного рівня концепту EDUCATION ; *аналіз словникових дефініцій* для групування ядерної та периферійної лексики на позначення освіти; *контекстуально-інтерпретаційний* для дослідження реалізації концепту EDUCATION в Інтернет просторі, *компонентний аналіз* – для виявлення компонентів значення у семантичній структурі номінативних одиниць-актуалізаторів релевантних концептуальних ознак у НМКС носіїв англійської мови.

Наукова новизна роботи полягає в тому, що вперше здійснено комплексне семантико-концептуальне дослідження концепту EDUCATION в англійській мові; виявлено мовні одиниці, які об'єктивують концепт EDUCATION в лінгво-когнітивних вимірі.

Теоретичне значення цієї наукової розвідки обумовлене важливістю лінгвоконцептуального дослідження сегменту картини світу носіїв англійської, пов'язаного зі сферою освіти. Основні положення та висновки дослідження сприяють систематизації знань і поглибленню розуміння

теоретичних положень когнітивної семантики, лінгвокультурології, концептології, узагальнюють сучасні уявлення про концепт.

Практичну цінність робота становить тим, що її результати можуть бути використані в курсі когнітивної лінгвістики, лексикології, семантики, фразеології, етнопсихолінгвістики, лінгвокультурології, а також у процесі польового моделювання концептів. Результати роботи можна використати у написанні курсових, науково-практичних робіт різних освітньо-кваліфікаційних рівнів.

Структура роботи. У вступі зазначено тему, мету та завдання роботи, обґрунтовано її актуальність і новизну, теоретичне та практичне значення, конкретизовано методи та матеріал дослідження, розкрито наукову новизну, теоретичне значення і практичну цінність роботи.

У **першому розділі** «Теоретичні засади вивчення «концепту» у сучасній лінгвістиці» розглядається поняття концепту в сучасній лінгвістиці та його співвідношення із суміжними термінами; аналізується концептуальна природа мовної одиниці; окреслюються параметри розрізнення понять «мовна картина світу» і «концептуальна картина світу».

У **другому розділі** «Методологія моделювання концепту EDUCATION» окреслено методологію дослідження, представлено комплексну методіку виявлення, верифікації та моделювання концепту EDUCATION в НМКС носіїв англійської мови.

У **третьому розділі** «Засоби актуалізації концепту EDUCATION в національно-мовній картині світу носіїв англійської мови» на основі словникової вибірки розкрито вербалізований зміст концепту EDUCATION, проаналізовано його номінативне поле, а на основі теорії польової будови концепту спроектовано ієрархічну модель концепту EDUCATION в НМКС носіїв англійської.

ВИСНОВКИ

ОСВІТА є важливим явищем у житті кожного суспільства, і тому дослідження його концептуальної природи та об'єктивації за допомогою засобів мови становить неабиякий інтерес. Варто наголосити, що в результаті реформації та інтеграції освітніх процесів змінюється концептуальна природа освітнього процесу, а отже, змінюються кількісно і якісно мовні засоби, які його вербалізують. Поняття і терміни, які були характерними для національних дидактичних реалій, набувають узагальненого значення у процесі глобалізації. Концептуально-семантична система англійської мови відображає стан сучасних педагогічних реалій, зберігаючи при цьому національно-марковані елементи.

Виявити та описати реалії допомагають картини світу – наукові, концептуальні та мовні. Мовні картини світу (МКС) експлікують знання та досвід, які накопичувалися століттями у процесі формування мовно-етнічної спільноти. У мовній картині світу, на підставі системного семантичного аналізу лексики певної мови, реконструюється цілісна система уявлень, що відображається в цій мові, незалежно від того, є вона національно-маркованою чи універсальною. Концептосферу розглядаємо як ієрархічне угруповання концептуальних полів і концептів, об'єднаних спільною ознакою, яке репрезентує сегмент концептуальної, а відтак – і мовної картини світу.

Як підсумок проведеного дослідження, робимо такі висновки:

1. Концепт EDUCATION в англійській мові є лінгво-культурно-когнітивним утворенням, яке відображає соціокультурний досвід, набутий протягом поколінь, і експлікований засобами мови. Застосувавши комплекс концептуально-лінгвістичних методів дослідження (компонентний аналіз, польове моделювання, концептуальний аналіз, контекстуальний аналіз), виявлено мовні засоби інтерпретації концепту EDUCATION в картині світу носіїв англійської, особливості їх мовно-когнітивної кореляції, вироблено

методику реконструкції концептосфери через вербалізатори її концептуальних ознак.

2. Дослідивши кореляцію соціокультурних особливостей концепту EDUCATION в британському англомовному соціумі з номінативними одиницями, що використовуються для його позначення, сконструйовано лінгвокультурну модель – концептосферу, яка формується з концептуальних полів та концептів. На основі домінантних ознак концептуально-семантичних конгломерацій виокремлено концептуальні поля «Людина в сфері освіти», «Освіта як процес», «Освіта як результат», «Освіта як фізичний об'єкт», «Освіта як абстрактне поняття». Кожне концептополе утворює група концептів, об'єднаних спільними семантико-когнітивними ознаками. Структурна модель концептів не є однорідною.

3. Концепти та концептополя не є окремими системами. Між ними існують зв'язки включення, перетину, доповнення. Окремі концептуальні ознаки є такими, що характеризують лише певні концепти. Проте є ознаки, спільні для двох або кількох концептів (*exercise, lecturer, lesson, library, to educate, to study*) чи навіть концептуальних полів (*class, college, faculty, school, scholar*). Концептуальні ознаки, таким чином, можуть бути моноконцептуальними (*pedagogue, schoolboy*) та поліконцептуальними. У мовленні вони актуалізовані відповідними лексичними одиницями – моносемантичними та полісемантичними.

4. У межах концептополів концепту EDUCATION в англійській мові виявлено гіперо-гіпонімічні зв'язки через концептуальні ознаки на позначення узагальнювальних, або навпаки, більш конкретизованих понять (*exercise – drill, graduate – bachelor, to educate – to instruct, etc*).

5. Для вербалізації концепту EDUCATION у мовній картині світу носіїв англійської залучені різні частини мови та мовні засоби – іменники, прикметники, дієслова, фразеологічні одиниці.

6. Концепт EDUCATION в англійській мовній картині характеризується як національно-маркованими (A-level, Assistant Professor,

boarding school, boarder, Catholic education, convent school, eleven-plus, fellow, fellowship, grammar school, O-level, Oxford, public examination, Research Assistant, Regius Professor, sixteen-plus, supervisor, tutor, tutorial, ViceChancellor), так і універсальними ознаками (alma-mater, academic year, college, dissertation, instruction, lecture, school, seminar room, specialist, studies, teach, teaching assignments, teaching programme, training, university).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абеляр П. История моих бедствий. DirectMEDIA, 1959. С. 117-120.
2. Алізаде Г. П., Анісімова А. І. Концепт Continuing Education в освітньому дискурсі США. URL : http://www.dnu.dp.ua/docs/zbirniki/ffil/program_574b51b516d90.pdf (дата звернення: 27.08.2023).
3. Андрейчук Н. І. Мовний знак через призму філософської категорії відношення. *Наукові записки. Серія «Філологічна». Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія»*. 2012. Вип. 26. С. 17–19.
4. Апроксимативні методи вивчення лексичного складу. Левицький В. В., Огуй О. Д., Кійко Ю. С., Кійко С. В. Чернівці : Рута, 2000. 136 с.
5. Бардина Н. В. Языковая гармонизация сознания. Одеса: Астропринт, 1997. 272 с.
6. Бехта І. А. Концептосистема англомовного дискурсу постмодернізму. *Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету ім. Володимира Винниченка. Серія: Філологічні науки*. 2010. Вип. 89 (5). С. 167–173.
7. Беляєва А. В. Особливості метафоризації концепту Освіта в українській, російській, англійській та французькій мовах. *Вісник Запорізького національного університету*. 2008. № 1. С. 1–19.
8. Беляєва А. В. Семантико-когнітивний аспект структурування концепту: ОСВІТА в англійській, французькій, українській та російській мовах. *Нова філологія*. 2012. № 52. С. 54–57.
9. Бондар Н. Інтерпретація статусу концепту в мовній дослідницькій парадигмі. *Рідний край*. 2012. №1 (26). С. 84–87.
10. Боднар І. М. Асоціативно-семантичні характеристики англійських прикметників на позначення інтелектуальності. *Мова і культура*. Вип. 10. Т. VI (106). Київ : Видавничий Дім Дмитра Бураго, 2008. С. 5–9.
11. Боднар І. М. Концепт ОСВІТА як фрагмент мовної картини світу носіїв англійської мови. *Науковий вісник Східноєвропейського національного*

- університету ім. Лесі Українки. *Філологічні науки*. Луцьк, 2015. № 4 (305). С. 15–20.
12. Боднар І. М. Роль смислових елементів значення при моделюванні лексико-семантичних груп. *Наукові записки. Серія: Філологічні науки (мовознавство)* : у 5 ч. Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2008. Вип. 75 (4). С. 144–147.
13. Бондаренко О. С. Концепти «чоловік» і «жінка» в українській та англійській мовних картинах світу : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.17. Донецьк, 2005. 16 с.
14. Вежбицкая А. Семантика, культура и познание: общечеловеческие понятия в культурноспецифичных контекстах. *THESIS*. Москва, 1993. Вып. 3. С. 185–206.
15. Вергун Л. І. Перекладна взаємовідповідність англійської та української освітньої лексики : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.16. Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ, 2004. 267 с.
16. Вільчинська Т. П. Концептуалізація сакрального в українській поетичній мові XVII – XVIII ст. : монографія. Тернопіль, 2008. 424 с.
17. Винник О. Ю. Концептуальна метафора в сучасному англomовному дискурсі програмування. *Наукові записки. Серія: Філологічні науки (мовознавство)*. Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2014. Вип. 130. С. 85–87.
18. Врублевська Т. В. Концепт та суміжні термінологічні одиниці: поняття, лексичне значення, стереотип. *Актуальні проблеми філології та перекладознавства*. 2014. Вип.7. С. 16–19.
19. Врублевська Т. В. Поняття “концепт” у лінгвокогнітивних дослідженнях : етимологія, основні підходи до визначення. *Наукові записки ВДПУ імені Михайла Коцюбинського. Філологія (мовознавство)*. 2014. Вип. 19. С. 213–217.
20. Ганаба С. «Людиновимірний» характер освіти в контексті концепту складності. *Наукові записки Національного університету «Острозька*

- академія». Серія Філософія. 2012. Вип. 10. С. 401–412. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nznuoafs_2012_10_42 (дата звернення: 11.09.2023).*
21. Глухова Л. О. Вербалізація концепту EDUCATIONAL MANAGEMENT у сучасній англomовній картині світу : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Запоріжжя, 2016. 21 с.
22. Голобородько К. Ю. Лінгвістичний статус концепту. *Лінгвістика. 2003. Вип.1. С. 16–21.*
23. Голубовська І. О. Етнічні особливості мовних картин світу. Київ : Логос, 2004. 284 с.
24. Грузберг Л. Художественная дефиниция. *Филолог. 2004. №1. С. 10–16.*
25. Даниленко Л. І. Лінгвістика початку ХХ – початку ХХІ ст. у пошуках цілісної теорії. *Мовознавство. 2009. № 5. С. 3–11.*
26. Даньків М. Особливості побудови номінативного поля емоційного концепту СТРАХ (на матеріалі перської та української мов). *Вісник Львівського університету. Серія філологічна. 2011. Вип. 54. С. 87–92.*
27. Демьянков В. З. Когнитивная лингвистика как разновидность интерпретирующего похода. *Вопросы языкознания. 1994. № 4. С. 17–33.*
28. Демьянков В. З. Понятие и концепт в художественной литературе и в научном языке. *Вопросы филологии. 2001. № 1. С. 35 – 47.*
29. Денисенко С. Н. Вивчення фразеології у світлі мовно-культурних контактів на сучасному етапі. *Мова і культура. Матеріали 6-ї міжнар. конф. Том II. Київ : Collegium, 1998. С. 44–48.*
30. Денисенко С. Н. Відображення фразеологічної картини світу в німецьких фразеологізмах та їх дериватах з образами природи (синхроннодіахронічний аспект). *Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. 2009. № 6. С. 507–509.*
31. Єсипенко Н. Г. Концепт, концептуалізація, концептуальний аналіз. *Вісник Житомирського державного університету. 2011. Вип. 56. С. 77–80.*

32. Єсипенко Н. Г. Профільовання концептів як когнітивна діяльність автора художнього дискурсу. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія Філологія*. 2014. № 10. Том 1. С. 133–135.
33. Жаботинська С. Лексичні поля й нелінійна динаміка когнітивних структур. *Вісник Львівського університету. Серія філологічна*. 2011. Вип. 52. С. 1–11.
34. Жаботинская С. А. Концепт/домен: матричная и сетевая модели. *Культура народов Причерноморья*. 2009. № 168. Т. 1. С. 254–259.
35. Жаботинская С. А. Концептуальная метафора: процедура анализа для множественных данных. *Актуальні проблеми менталінгвістики. Збірн. статей за матеріалами VII Міжнар. конф.* Черкаси : Ант, 2011. С. 3–6.
36. Жайворонок В. В. Етнолінгвістика в колі суміжних наук. *Мовознавство*. 2004. № 5/6. С. 23–35.
37. Задорожна О. М. Теоретичні засади дослідження концепту. *Наукові записки ТНПУ. Мовознавство*. 2005. №1 (13). С. 206–217.
38. Зеленько А. С. Проблеми семасіології (від класично-описової через когнітивну до лінгвістичного детермінізму). Луганськ : Альма-матер, 2001. 211 с.
39. Зінченко Г. Ю. Інструментарій теорії лакунарності в дослідженні міжкультурної комунікації. *Мовні і концептуальні картини світу*. 2013. Вип. 46(2). С. 3–10. URL : [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Mikks_2013_46\(2\)__3.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Mikks_2013_46(2)__3.pdf) (дата звернення: 10.05.2023).
40. Зорівчак Р. П. Фразеологічна одиниця як перекладознавча категорія. Львів : Вища школа, 1983. 175 с.
41. Зусман В. Концепт в системі гуманітарного знання. *Вопросы литературы*. 2003. № 2. С. 3–8.
42. Іващенко В. Л., Федоренко Т. О. Енантіосемія в парадигмі мовних та мовленнєвих явищ: основні напрямки концептуалізації. *Мовознавство*. 2009. № 2. С. 48–60.

43. Іващенко В. Л. Семантика ментальності концепту. *Мовознавство*. 2008. №1. С. 37–43.
44. Іващенко В. Л. Функціональна топологія концептів як одиниць культури. *Вісник Львівського університету. Філологія*. 2004. Вип.34. Ч.І. С. 390–397.
45. Карпенко Ю. О. Вступ до мовознавства : підручн. для студ. вищ. навч. закладів. Київ : Академія, 2009. 336 с.
47. Карпенко А. В. Концепт у сучасних лінгво-когнітивних дослідженнях: підходи до визначення та типологія. *Перекладацькі інновації : матеріали II Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції*. Суми, 2012. С. 9–13.
48. Кононенко В. І. Концепти українського дискурсу: монографія. Київ – Івано-Франківськ, 2004. 248 с.
49. Кононенко В. І. Концептологія в лінгвостилістичному аспекті. *Мовознавство*. 2006. № 2/3. С. 111–117.
50. Ковалюк М. В. Актуалізація концепту LANGUAGE в сучасному англійськомовному публіцистичному дискурсі : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Чернівці, 2016. 251 с.
51. Ковбасюк Л. А., Романова Н. В. Сучасні лінгвістичні теорії: лекційні, практичні, самостійні модулі та тести : навч.-метод. посібн. для магістрів заочної форми навчання. Мова та література (німецька). Херсон : Вид-во ХДУ, 2008. 96 с.
52. Колесник Д. М. Референти авторської метафори і фокуси авторського світобачення. *Гуманітарний вісник : серія «Іноземна філологія» : всеукр. зб. наук. праць*. Черкаси : ЧДТУ, 2001. Ч. 5. С. 158–162.
53. Концепты и контрасты : монографія. Н. В. Петлюченко, С. И. Потапенко, О. А. Бабелюк, Е. Л. Стрельцов и др. : под ред. Н. В. Петлюченко. Одесса : Издательский дом «Гельветика», 2017. 632 с.
54. Копусь О. Застосування когнітивно-концептуального підходу до лінгвостилістичного аналізу художнього тексту. Літературний процес: методологія, імена, тенденції. *Філологічні науки*. 2014. № 3. С. 94–97.

55. Костенко Н. Д. Англомовна лексика-вербалізатор семантичного поля «НАВЧАННЯ» як об'єкт новітніх досліджень. *Нова філологія*. 2014. № 67. С. 70–74. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Novfil_2014_67_16 (дата звернення: 20.04.2023).
56. Костенко Н. Д. Структурно-семантичні та функціональні параметри англомовних інновацій семантичного поля «навчання» : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Запоріжжя, 2016. 24 с.
57. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства : підручник для студ. філологічних спеціальностей вищих навч. закладів. Київ : Видавничий центр «Академія», 2001. 368 с.
58. Краснобаєва-Чорна Ж. В. Концептуальний аналіз як метод концептивістики (на матеріалі концепту ЖИТТЯ в українській фраземіці). *Українська мова*. 2009. № 1. С. 41–52.
59. Краснобаєва-Чорна Ж. Термінополе концепт. *Українська мова*. 2006. №3. С. 67–78.
60. Левицкий А. Э. Функциональные подходы к классификации единиц современного английского языка : монография. Киев : АСА, 1998. 362 с.
61. Левицкий В. В. Семасиология. Винница : Нова Книга, 2006. 512 с.
62. Мазепова О. Застосування концептуального аналізу у процесі вивчення східного поетичного тексту. *Вісник Львівського університету. Серія філологічна*. 2008. Вип. 45. С. 157–163.
63. Мартинюк А. П. Когнітивно-дискурсивний напрям дослідження концептів у сучасній лінгвістиці. *Проблеми романо-германської філології*. Збірн. наук. праць. Ужгород : Ліра, 2006. С. 93–108.
64. Мартинюк А. П. Словник основних термінів комунікативно-дискурсивної лінгвістики. Харків, 2011. 196 с.
65. Маслова В. А. Теория концептуальной метафоры и ее роль в современных лингвистических исследованиях. *Лінгвістика. Лінгвокультурологія*. Збірн. наук. праць / під ред. Ю. О. Шепеля. 2012. Том 5. URL : <http://lingvodnu.com.ua/arxiv-nomeriv/lingvistika>

- lingvokulturologiya2012/teoriya-konceptualnoj-metafory-i-eyo-rol-v-sovremennyx-lingvisticheskixissledovaniyax/ (дата звернення: 15.10.2023).
66. Маслова В. А. Когнитивная лингвистика : учебное пособие. Минск, 2004. 255 с.
67. Мацьків П. Концептосфера Бог в українському мовному просторі : монографія. Дрогобич, 2007. 332 с.
68. Мацьків П. В. Мовна картина світу в контексті суміжних наукових понять. *Науковий вісник ДДПУ імені І. Франка. Серія «Філологічні науки»*. Мовознавство. 2017. № 7. С. 115–118.
69. Мех Н. О. Інтерпретація концептів слово, мова в українській культурній традиції : монографія. Переяслав-Хмельницький, 2008. 211 с.
70. Мізін К. І. Верифікація лінгвокультурної релевантності концептів за допомогою методики психолінгвістичного експерименту. *Психолінгвістика*. 2016. Вип.19 (2). С. 32–46.
71. Методологические проблемы языкознания. А. В. Бондарко, А. Н. Гаркавец, Ю. А. Жлуктенко и др. Киев : Наукова думка, 1988. 216 с.
72. Мочалова Н. С. Концепт «Біль» у мовній картині світу Андрія Гудими. *Наукові праці. Філологія. Мовознавство*. Вип. 92. Том 105. 2009. С. 97– 101.
73. Ніконова В. Г. Картина світу в трагедіях Шекспіра: проблема реконструкції та моделювання. *Наукові записки Кіровоградського державного пед. ун-ту ім. В. Винниченка. Серія Філологічні науки (Мовознавство)*. Кіровоград, 2010. Вип. 89 (1). С. 255–260.
74. Ніконова В. Г. Реконструкція картини світу в художньому творі: етапи і процедури. *Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Філологічні науки»*. 2011. № 2 (2). URL : <http://www.stattionline.org.ua/filologiya/63/8751-rekonstrukciya-kartini-svitu-v-xudo-zhnomu-tvori-etapi-i-proceduri.html> (дата звернення: 28.04.2023).
75. Нідзельська Ю. М. Концептологія як провідний напрям сучасної лінгвістики. *Вісник ЖДУ. Філологічні науки*. 2013. Вип.4 (70). С. 168–171.

76. Огуй О. Д. Мовна картина світу: проблема організації складників. *Мовознавство*. 2013. № 4. С. 15–26.
77. Остапчук Я. В. Номінативне та понятійне поле концепту IMAGINATION. Наукові записки Національного університету “Острозька академія”. 2012. Вип. 29. С. 161–163.
78. Пасечник С. Є. Метод концептуального аналізу у сучасних вітчизняних лінгвістичних дослідженнях. *Вісник Дніпропетровського університету. Серія: Мовознавство*. 2007. Том 2. URL : <http://movoznavstvo.com.ua> (дата звернення: 12.03.2023).
79. Пасічник Н. Концептуальна структура дидактичного терміна. *Мандрівець*. 2009. № 5. С. 46–50.
80. Пасічник Н. Реалізація концепту “Освіта” на прикладі англійських дидактичних термінів, що позначають учасників навчального процесу. URL : http://www.rusnauka.com/18_EN_2009/Philologia/48811.doc.htm (дата звернення: 22.08.2023).
81. Перебийніс В. І. Статистичні методи для лінгвістів : навч. посібн. Вінниця : Нова Книга, 2001. 168 с.
82. Петрик Т. В. Фреймова структура концепту “Людина” у ченелінгдискурсу Крайона. *Вісник Львівського університету. Серія «Іноземні мови»*. 2012. Вип. 19. С. 37–41.
83. Пешев О. Ліберальна освіта як компонент концепту “освіта” в аналітичній філософії. *Versus*. 2015. № 2. С. 89–94. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/vers_2015_2_16 (дата звернення: 12.01.2023).
84. Плотнікова Н. Алгоритм аналізу лінгвокультурного концепту. *Studia Ukrainica Posnaniensia*. 2013. Vol. 1. P. 165–170.
85. Полюжин М. М. Концепти як співвідносні зі значенням слова поняття. *Культура народів Причорномор'я*. 2002. № 32. С. 109–111.
86. Полюжин М. М. Культура – текст – індивідуально-авторський концепт. *Наукові записки. Серія «Філологічна»*. 2011. № 19. С. 114–119.

87. Полюжин М. М. Про синкретичні теорії концепту. *Проблеми романо-германської філології : зб. наук. праць*. Ужгород : Ліра, 2006. С. 5–22.
88. Потапенко Т. О. Особливості організації системи вищої освіти Великої Британії (др. пол. XX ст.). *Вісник Глухівського національного педагогічного університету ім. О. Довженка. Серія Педагогічні науки*. 2012. Вип. 20. С. 182-185.
89. Приходько А. М. Концепти і концептосистеми в когнітивно-дискурсивній парадигмі лінгвістики. Запоріжжя : ЗДУ, 2008. 332 с.
90. Приходько А. М. Семіотична об'єктивація концептів. *Лінгвістика XXI століття: нові дослідження і перспективи*. НАН України, Центр наукових досліджень і викладання іноземних мов ; редкол.: А. Д. Белова (голова ред.) та ін. Київ : ЛОГОС, 2007. С. 208–217.
91. Русанівський В. М. Мовна картина світу в етнокультурній парадигмі. *Мовознавство*. 2004. № 4. С. 3–7.
92. Русанівський В. М. Структура лексичної і граматичної семантики. Київ : Наукова думка, 1988. 240 с.
93. Селиванова Е. А. Когнитивная ономазиология : [микроформа] : монографія. Киев : Фитосоциоцентр, 2000. 247 с.
94. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми : підручник. Полтава : Довкілля-К, 2008. 711 с.
95. Сепир Э. Статус лингвистики как науки. Избранные труды по языкознанию и культурологии. Москва : Прогресс : Универс. 1993. С. 259–265.
96. Слободян М. Методика концептуального аналізу у сучасній когнітивній лінгвістиці. *Мовознавство*. 2009. Вип. 17. С. 105–115.
97. Старко В. Терміни «концепт» і «категорія» в дослідженні мовної категоризації світу. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»: Серія «Проблеми української термінології»*. 2012. № 733. С. 42–48.

98. Старко В. Ф. Концепт ГРА : монографія. Луцьк: РВВ “Вежа” Волинь. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2007. 204 с.
99. Стефанова Н. О. Сучасна англомовна термінологіка сфери освіти : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04. Одеса, 2004. 20 с.
100. Фрасинюк Н. І. Концепт і його суміжні сутності. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Філологічні науки*. 2015. Вип. 39. С. 274–277.
101. Хом'як О. І. Мовна картина світу в функціонально-стилістичному дискурсі. *Актуальні проблеми української лінгвістики: теорія і практика*. 2005. Вип. 11. С. 99–104.
102. Шелестова Л. В. Картина світу як проблема дослідження гуманітарних наук. *Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді. Зб. наук. праць*. 2011. Вип. 15. Кн. 1. С. 25–35.
103. Юрченко О. Дефініція концепту в сучасних лінгвістичних дослідженнях. *Вісник Запорізького національного університету. Філологічні науки*. 2008. № 2. С. 268–272.
104. Ярич М. В. Концептуальний аналіз як метод лінгвістичних досліджень. *Науковий вісник Чернівецького університету. Германська філологія*. 2014. Вип. 692-693. С. 345-347. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvchnugf_2014_692-693_104 (дата звернення: 21.04.2023).
105. Яхонтова Т. В. Лінгвістична генологія наукової комунікації : моногр. Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2009. 420 с.
106. Aberra D. A. The Hierarchical Relationship of Words: Superordinate, Hyponym and Subordinate. *The University of Aberra Working papers in Linguistics*. 2006. № 1. P. 1–12. URL : <https://www.researchgate.net/publication/> (дата звернення: 08.05.2023).
107. Annenberg Learner. Metaphorically speaking (metaphors for teaching). URL : <https://www.learner.org/workshops/nextmove/metaphor/#moremet> (дата звернення: 08.05.2023).

108. Badley K., Hollabaugh J. *Metaphors for Teaching and Learning. Metaphors We Teach By*. Faculty Publications. School of Education. George Fox University. 2012. URL : http://digitalcommons.georgefox.edu/soe_faculty (дата звернення: 08.07.2023).
109. Bartmiski J. *Aspects of Cognitive Ethnolinguistics* / red. Jörg Zinken. London : Equinox, 2009. 250 s.
110. Bodnar I. Speaking metaphorically about education. *Acta Philologica : Czasopismo Wydziału Neofilologii Uniwersytetu Warszawskiego*. Warszawa, 2017. № 50. P. 31.
111. Croft W., Cruse A. *Cognitive Linguistics*. Cambridge : Cambridge University Press, 2005. 356 p.
112. Fauconnier G. *Mapping in Thought and Language*. Cambridge University Press, 2006. 205 p. 280. Fauconnier G., Turner M. Conceptual Blending, Form and Meaning. *Cognitive Science*. 1998. 22 (2). P. 133–187.
113. Gibbs R. Evaluating Conceptual Metaphor Theory. *Discourse Processes*. 2011. Vol. 48. P. 529–562. 234 286. Grammar schools: What are they and why are they controversial? / BBC News. URL : <https://www.bbc.com/news/education-34538222> (дата звернення: 06.09.2023).

СПИСОК ЛЕКСИКОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛ

114. *Англо-український фразеологічний словник* / уклад К. Т. Баранцев. Київ : Знання, 2006. 1056 с.
115. *A Dictionary of Synonyms and Antonyms* / [by J. Devlin]. Toronto : Popular Library, 1961. 384 p.
116. *A Dictionary of Synonyms and Synonymous Expressions* / Designed as a Guide to Apt and Varied Diction by Richard Soule; Edited by A.D. Sheffield. New York, 1959. 614 p.
117. British National Corpus. URL : <http://www.natcorp.ox.ac.uk/> (дата звернення: 15.04.2017).

118. Collins English Dictionary – Complete and Unabridged 10th Edition 2009. URL : www.dictionary.reference.com (дата звернення: 15.04.2023).

119. Dictionary.com Unabridged. Based on the Random House Unabridged Dictionary, © Random House, Inc. 2006. URL : www.dictionary.reference.com (дата звернення: 15.04.2023).

120. Encyclopaedia Britannica. URL : <https://www.britannica.com/topic/public-school> (дата звернення: 06.09.2023).

121. Hornby A. S. Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English. Moscow-Oxford, 1982. Vol. 1 – 2. 356. Longman Dictionary of Contemporary English. URL : www.ldoceonline.com (дата звернення: 17.08.2023).

122. Longman Dictionaries Online. URL : <http://global.longman.dictionaries.com/home> (дата звернення 27.04.2023).

123. New Webster's Dictionary and Thesaurus of the English Language. Danbury, CT : Lexicon Publishers, 1993. 1248 с.

124. Online Etymology Dictionary, 2010 Douglas Harper. URL : www.dictionary.com (дата звернення: 15.04.2023).

125. Oxford Dictionaries. URL : www.oxforddictionaries.com (дата звернення: 18.08.2023).

126. Roget P. M. Thesaurus of English Words and Phrases. London : Longman Dictionaries, 1987. 363. Roget's 21st Century Thesaurus. Third Edition. URL : www.bartleby.com (дата звернення: 15.04.2023).

127. The Oxford Thesaurus. An A – Z Dictionary of Synonyms. Б. М. : Oxford University Press; De Luxe editions, 1994. 1054 p.